

F O A I E

пентрѣ

МІИТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 21.

Luni, 22. Maiu.

1844.

DIN STATISTICA TRANSLVANIEI.

Нѣ ѣ лѣкрѣ маї фїреск, декѣт а дп-трева, каре есте пѣтърѣл лѣкѣиторїлор дп кѣтаре царѣ, пентрѣ-ка дѣпѣ ачееа съ подї фаче фелїзрї de дпкеїерї. Нѣтърѣл лѣкѣиторїлор Транслванїей тѣлтѣ време нѣ с'аѣ пѣтѣт кѣпоаще кѣ акѣратецѣ, чї пѣмаї кам пе деасѣпра, їар дп времїле маї дїпкоаче ачелаш пѣтър аѣ пѣдїт оарешкаре скїмѣврї. . . Дптре ачестеа требѣе съ пе вѣкѣрѣм кѣ тоцїї, дакѣ дп кѣпоскѣта шї тѣлт лѣвдата статїстикѣ а дппѣрѣдїей австриаचे скрїсѣ de D. Сїфрїд Бехер ведем, кѣ шї попѣлацїа патрїей поастре ѣ дедѣсѣ шї деслѣшїтѣ кѣ о скѣмпѣтате пѣпѣ акѣт ла пої некѣпоскѣтѣ; кѣчї адекѣ Длѣї Бехер дї стѣтѣ дп воїе а се фолосї де челе маї сїгѣре їсвоарѣ, дїп каре с'ар пѣтеа афла пѣтърѣл лѣкѣиторїлор. Дечї

Дѣпѣ Бехер пѣтърѣл тотал ал лѣкѣиторїлор Транслванїей дппрезѣпѣ кѣ остѣшїмеа de лїнїе шї de гранїцѣ фѣчеа:

- 1) Ла дпченѣтѣл аплѣї 1837 2,006,014
- 2) Ла дпченѣтѣл аплѣї 1839 2,056,967

Скоцѣнд пѣтърѣл остѣшїмеї de лїнїе, каре дп Транслванїа нѣ ера токма зече

мїї дп апї ачї арѣтацїї, vom vedea кѣ дп дої анї попѣлацїа крескѣ кам кѣ 50,000.

— Сокотїнд попѣлацїа дѣпѣ кѣм Транслванїа ѣ дппѣрѣдїтѣ дп треї пѣрѣдїї, а флѣт ла а. 1839 зрѣтѣоареле сѣме:

- 1) Дп комїтате саѣ пѣтѣнтѣл новїлор 1,242,000
- 2) Дп пѣтѣнтѣл Сѣкѣлор 365,400
- 3) Дп пѣтѣнтѣл крѣїеск (сѣсеск) 441,300 свѣлете.

Дакѣ vom лѣа пѣтърѣл лѣкѣиторїлор дѣпѣ фелїзрїтеле ремецїї, але кѣрор кѣїв есте Транслванїа, афлѣт ла а. 1839

- 1) Романо-католїчї 208,000
- 2) Ромѣнї греко-внїцї*) 608,545
- 3) Ромѣнї греко-пѣвнїцї 678,200
- 4) Протестанцїї лѣтеранї (сасї кѣ внѣрї) 214,400
- 5) Протестанцїї калвїнїанї 339,400

*) Веїї шї шематїстѣл клерѣлїї внїт ф. 222. — Адѣогѣнд сѣтеле атѣндѣбѣ а греко-внїцїлор шї а пѣвнїцїлор, пѣтърѣл Ромѣнїлор дїп Транслванїа есе песте тот ла 1,286,745 свѣлете, дїп каре п'аї сѣ скоцїї декѣт пѣмаї пѣтърѣл цїганїлор de врео 5 саѣ 6 мїї, карїї се цїп de ромѣнї; дар de алтѣ парте аї а-вѣа сѣ адаоцїї пе ачѣї тѣлцїї пемешї, карїї нѣ се преа цїїї de ромѣнї.

- 6) Протестанци соцііані (знітарі
саї антирнітарі) 42,300
- 7) Могаичі саї євреї 3500

Двѣ сексрї ла а. 1839 ера ка ла 1,011,267 вѣрваці шї 1,045,700 фемеї, прїн зрмаре маї вѣлте фемеї декѣт вѣрваці, тѣкаркѣ шї ла пої е доведїт де алтѣ парте, кѣ се паск маї тѣлці вѣрваці декѣт фемеї, адекѣ: днтре ромѣні шї зпгѣрї ла 100 фемеї 105, дн сѣкѣме ла 100 фемеї 108 вѣрваці шї дн сѣсїме кѣ ромѣніме ла 100 фемеї 106 вѣрваці; дн сѣ вѣрваці тор шї се днстрїнѣ маї тѣлці декѣт фемеї шї аша рѣмѣне пѣтѣрѣл лор маї пѣцін декѣт ал фемеїлор.

Нѣтѣрѣл пѣскѣцілор аѣ фост днтре ані 1834 шї 1839 дела 62 тї пѣлѣ ла 71,029. Трансїлванїа е зна дїн ачеле цѣрї але монархіеї аѣстріаѣе, дн кара се пѣтѣрѣ маї пѣціні сѣрїї (вїтопїї, пѣскѣці дїн пат пелесївїт). Ла 1839 сокотїнд песте тоатѣ цара ла 43 пѣскѣці дїн кѣсѣторїе, венїа пѣмаї зпѣл сѣрїїѣ. Дн комїтатѣл Zarand (маї тот ромѣні лѣкѣторї) ера зп сѣрїїѣ ла 153 лелївїдї. Бехер се дндоеще а днкеїа дїн пѣціпѣтатѣа сѣрїїлор ла старѣа респектїве маї вѣлѣ а моралїтѣдеї лѣкѣторїлор. Фїе орї кѣт; дестѣл кѣ пої трѣвѣ сѣ не гратѣлѣт, кѣ патрїа пѣ не ́ рѣшїпатѣ кѣ аша тѣлці вїтопїї ка алтеле а Еѣропей. (Дн Австріа де сѣпт Енс дїн трѣї пѣскѣці зпѣл е сѣрїїѣ!)

Дакѣ вом алтѣра родїреа оаменїлор дн Трансїлванїа кѣ поѣ-пѣскѣції, апої тог ла 28 лѣкѣторї се вїне песте ап кѣте 1 поѣ-пѣскѣт. Дестѣлѣ прѣсїлѣ; ́ дн сѣ преа де днсемнат, кѣ ромѣні шї аїчі сѣот чеї маї родїторї, де каре їарѣн пегрешїт

трѣвѣ сѣ не гратѣлѣт. Пентрѣ ромѣніме прѣпчїї сѣнт зп їсвор де вогѣдеї дндатѣ дела 9—10 ані дн сѣс. Ачестѣа дїн зрмѣ днсемнатрї не сторк мїрареа поастрѣ кѣнд чїтїм дн фобїа пемцаскѣ „Transilvania“ дїн Сїнїѣ Nr. 40 ачѣа дорїндѣ дескоперїтѣ, кѣ Трансїлванїа пѣлѣ шї пѣтѣлѣтѣл крѣїеск ар авѣа трѣвїндѣ де колонїїї стрѣїні дїн Цѣрманїа, кѣт сѣнт Ландлерїї шї Швабїї. Патрїа поастрѣ ́ маї тѣлѣт агрїкољѣ: зндѣ веї маї днѣтѣрка аїчі колонїїї не 1100 мїлѣрї пѣтратѣ? Шї че веї фачѣ кѣ еї пестѣ вѣрео 30 ані, дакѣ попѣлацїа поастрѣ ва мерѣе крескѣнд тот аша кѣт се аратѣ пѣлѣ ачі? Дн адевѣр де ведї маї грѣмѣдї колонїїї стрѣїні, о падїе оарешїаре дїн челе че лѣкѣсѣк асѣзїї пѣтѣлѣтѣл ачѣста, ва фї сїлїтѣ а сїмїгра еа днса дн оарѣкаре парте. Сѣ пѣ фїм рѣтѣчонїї, сѣ пѣ не тот котїм шї косорѣм Домнїлор! Сѣ маї пѣрѣсїм ачѣастѣ сїстѣмѣ. *Anguis latet in herba.*

Тот двѣлѣ Бехер дн Трансїлванїа се вїне не кѣте зп мїл пѣтрат дн комїтатѣ 1934 сѣфлѣте, дн сѣкѣме 2242 шї дн пѣтѣлѣтѣл крѣїеск 2811 сѣфлѣте. Ачѣаста прѣсте тот; се аѣлѣ дн сѣ цїнѣтѣрї, зндѣ се аратѣ о маре деосѣвїре. Аша дн сѣкѣпеле Арїенѣл шї Меркѣреа не кѣте зп мїл пѣтр. се вїн 4000 сѣфлѣте; дн челе маї тѣлѣте сѣкѣнеї дї шї сѣсѣнїї шї дн дїстрїктѣл Фѣгѣрашївѣлї зндѣ сѣнт тот ромѣні, пестѣ трѣї мї; їар прїн комїтатѣ, зндѣ лѣкѣторїї сѣнт еколотї їоваці, прїн зрмарѣ сѣпѣшї ла тѣлѣте грїжї, дела 2000 пѣлѣ ла 1000 сѣфлѣте. Зндѣ сѣ маї адѣчї аїчі стрѣїні, карїї тѣлѣе поїтѣлѣе сѣ прѣтїндѣ еї а се зїче пѣтѣлѣтѣнї? Чеї карїї пѣ днкан дн цѣрїле лор еѣропене, двѣкѣ-

се къ ларгъ é Америка, Австралия, Асия централъ ші пльъ дн фьндъл Сіверіей; аколо факъ стате нѡъ, таіе ші кьлтівезе пьдъреле челе деодатъ къ потопа. . .

БІБЛІОГРАФІЕ.

Ъпа дін челе маї днсемьтоаре скріерї къ каре с'а днзестрат літератъра поастръ есте чеа днтїтълатъ Табле історїче de Dr. Eduard Vehse, архівар дін Саксонія, традъсе дін лімба петдеаскъ de D. маіоръл I. Воїнескъл. Ачеастъ скріере методїкъ есте кьпоскътъ дн тоатъ лъмеа днцелепцілор, е тревзїнчїоастъ ла орї че жьне че дшї фаче едъкація, ла орї че вьрват че шї а съвжршіт днвъцътърїле, ла орї че вьрват че нѡшї лѡа съвжршіт. Ла сфжршітъл ачестор табле D. Воїнескъл а дьогъ че ера д'ьлтїя шї неапърата тревзїнцъ петрѣ цара воастръ, дін каре днвѣртъшїт къ тьлцътїре четїторїлор поцрї артіколъл зршѣтор:

Т а в л а

de istoria кьлтзрей а прїнципатълї Ротанїей, деспре стареа соціалъ дн Цара ромънеаскъ.

Цеографїка посїдіе а църїї ромънецї дї днпънеа дела днчепѣтъл съб даторїа де ашї апъра націоналітатеа къ армеле дн тьлъ. Еа авѣ ероїї, конкеранїї шї мартїрїї сьї. Історїа нѣ а пѣстрат скъмна адъчереа амїате а пѣмелай лор, нѣ а лъсат повестїреа а маї тьлт де о фантъ де вїтежіе шї де днкінаре, дар нѣ не ара тьл нїчї о зрмъ де челе че алкьтїеск вїада породълї. Съвт помпоаса пѣтїре де

старе соціалъ а църїї ромънецї еѣ днделег ачї нѣтаї фелъл гьвернълї саѣ констїтвція, пѣтереа арматъ шї фїнанцеле, сїнгъреле обжекте деспре каре вьлгареа де сеатъ а пѣтѣт кьлеце петїче, о слабъ кьпоцїнцъ петрѣ времеа трекътъ пльъ ла реформа лѣї Константїн Маврокордат саѣ пльъ ла 1739.

Фелъл гьвернълї саѣ констїтвція църїї.

Цара ромънеаскъ ера днпърдїтъ дела днчепѣт, ка шї акъм дн дѡъ пърдї: 1. дн партеа дїрколо де Олт саѣ Бьнатъл Країовеї, акъ Валахїа мїкъ; 2. шї дн партеа дїркоачї де Олт саѣ Валахїа маре. — Съвтїмпърдїтъ дн маї тьлте мїчї кьпїтълнате, Валахїа маре ла 1290 се фортъ съвт Радъ I пегрѣ днтрън сїнгър тот. — Не ла 1390 Мїрчеа I днпърдї цара дн 18 жьдеце шї ачестеа дн пльшї шї сате.

Гьвернъл, каре ла Ромънї фѣ дела днчепѣт о монархїе електївъ съвт зп прїнц (Domnъ) стьпжнїтор, не лжїгъ каре зп сенат де 12 воїерї саѣ патрїчїї, се днпърдїа дн дѡъ пѣтерї пьблїче деосе вїте: 1. дн лецїзїтоаре; 2. дн съвжршітоаре шї жьдекътореаскъ.

Пѣтереа лецїзїтоаре.

Пѣтереа лецїзїтоаре се ексерса де Domnъ, де сенат шї де оьцдеаска адънаре.

Domnъ. Де шї пѣтереа Domnълї нѣ ера нешърїнїтъ, прерогатївеле сале зьвѣ ера шоарте марї. Сїнгърѣ кьпетенїе а пѣтерїї съвжршїтоаре, ел оржандїя ла тоате слъжвеле чївїле, жьдекъторейї, остъшнїцї шї вїсерїчнїцї; ера кьпетенїе

ощірії; авеа дрепт де віаць ші де моарте; жѣдека дн інстанція дѣпъ зртъ днпрезвпъ кѣ сенатъл; оржндѣія педепсе ла віпеле каре пѣ ера копрнсе дн правілъ; авеа лістъ чівілъ каре се алкѣтѣія дн бані дела окне, вѣтмі, ші дѣждііле пѣміте: діжтѣрїт, оерїт ші віпѣрїчіѣ; авеа domeпѣрї дн царъ, асемenea ші дн Трансілванія.

Сенат. Сенатъл се алкѣтѣія де 12 воіерї сѣвт преціденція банѣлї. Ачещія се днпѣрція дн дѣбъ класе, чеї дѣпѣтїѣ шасе ка міністрїї аї Домпѣлї се пѣміа воіерї де таїпъ. Фіе-каре кѣртѣія кѣте о ратѣръ а адміністраціеї ші авеа глас кнпзѣитор ші сѣѣтѣитор дн тоате адѣпѣрїле. Ачещія ера:

1. Мареле ван, прецідент, кѣртѣитор ші жѣдекѣторъл чел маї днпалт ал ванатѣлї.

2. Мареле дворнїк (Maire du Palais) міністръ ал дрептѣдїї.

3. Мареле логофѣт, міністръ дн пѣзптръ,

4. Мареле спѣтар, міністръ ал ресвоїѣлї ші кѣпетенія ошїреї, авеа сѣвт дѣпсѣл ші зп трївзнал спеціал пентръ прїчініле остѣшещїї.

5. Мареле вістіер, міністръ фїнанцелор.

6. Мареле постелнїк, міністръ тревїлор дн аѣаръ.

Чеї де ал доїлеа клас ера:

1. Мареле агъ, маї ѣпѣтїѣ полковнїк де вѣлѣторї, маї дн зртъ генерал ал доровацїлор, кѣпетенія поліціеї дн време де паче; авеа сѣвт дѣпсѣл зп трївзнал спеціал пентръ прїчініле коррекціонале.

2. Мареле клѣчер.

3. Мареле кѣтїнар, шамвелап ал До-

мпѣлї, komanda гвардіа дн пѣзптръ а палатѣлї.

4. Мареле пахарнїк komandїр ал Рошілор де царъ (везї пѣтереа арматъ).

5. Мареле столнїк.

6. Мареле комїс.

Сенатъл ера totdeodatъ ші чеа маї днпалтъ кѣрте жѣдекѣтореаскъ пѣмітѣ дїван. Кѣнд се констїтѣа дн кѣрте жѣдекѣтореаскъ, мітрополїтѣл кѣ епїскопїї, воіерїї де ѣпѣтїѣл клас ші пѣмаї клѣчеръл дн чеї де ал доїлеа авеа шедере дн дїван. Мареле постелнїк авеа атѣпчї днсѣрчїнареа де прокѣрор ал Домпѣлї.

Ла ачесте воіерїї, пе каре Домпѣл ле да, саѣ пѣтеа сѣ ле деа ші ка тітлѣрї опорїфіче, фѣръ хотар, се маї адѣогаръ ші алтеле каре фортаръ ші класѣл ал треїлеа. Ачестеа сѣпт: 1. Мареле сѣрдар, 2. Мареле слѣцер; 3. Мареле пітар; 4. Мареле арманш; 5. Мареле портар; 6. Мареле шѣттар; 7. Мареле клѣчер-de-арїе.

Овшеаска адѣнаре.

Кїетареа ачестеї адѣпѣрї неїїнд хотѣрѣтѣ де правілъ, мїсіеа еї ла днпѣтѣплѣрїле обїчїпѣте се тѣрцінеа дн аттрївѣдїїле ші днсѣрчїнареа стателор генерале (Etats généraux) а Францеї. Ла днпреціѣрѣрї маї тарї ера таре. Алецереа Домпѣлї, декларация де рѣсвоїѣ, днкеїереа де паче ші де трактатѣрї, фачереа де леці пѣзоѣ, ачестеа ера днпалта еї днсѣрчїнаре ші datorїе. — Ка камера паерїлор дн Франца, де тѣлте орї ачестѣ адѣнаре се констїтѣа ші дн кѣрте жѣдекѣтореаскъ спре а жѣдека дн віпї де стат саѣ алте віпї днсемпате.

Адѣнареа се алкѣтѣія обїчїпѣїт де мітрополїт ка прецідент, де епїскопї, де егѣ-

меніи тѣхъстїіи, де воіерї де тоате класеле ши де депѣтаці аї жѣдеделор ши аї корпораціиilor карїи ера ка зп клас интермедїар саѣ стареа де мїжлок (Tiers-état). — Ла алецереа де Домнѣ, зп маї mare пѣтър де депѣтаці де стареа де мїжлок ши офїцерїи ошїреї венїа съ имѣлдеаскѣ адвпареа. Кїемареа атѣнчї се фѣчеа де мїтрополїт, каре ера интер-Домнѣ. .

Дѣпъ дрепт президент ал адвпѣрїи ошїцеї, мїтрополїтѣл авѣнд де апѣрѣреа ши днспѣрчїнареа кѣ чепсѣра ши пѣстрареа леціиilor ши а дрептѣриilor породѣлѣї, пре-кѣт ши дрептѣл де интерїм ла тоартеа саѣ скоатереа Домнѣлѣї, с'ар фї пѣтѣт сокотї ка о треаа парте пѣвлїкѣ деосевїтѣ, адекѣ пѣтереа пѣстрѣтоаре (l'ouvois conservateur).

Пѣтереа арматѣ.

Пѣтереа арматѣ ла Ромѣнї ера копнѣсъ дїн дѣбъ пѣрцї деосевїте: 1. Арміа перманентѣ ши 2. Міліціа. *)

Арміа. — Арміа перманентѣ зпа дїн челе д'ѣнтѣїѣ дн Европа, аѣ авѣт днчепѣтѣл еї дела ал XIV. веак. Еа се алкѣтѣїа: де

10,000 Доровандї регѣладї де Мірчеа I. Ачещїа алкѣтѣїа педестрїмеа цѣрїї.
5000 Ромїи де царѣ, зп трѣп де кѣлѣ-реці съѣт komanda марелѣї пахар-нїк, а цїнѣт пѣлѣ ла ал 18-леа веак.
2000 Сеїменї, леціоанѣ де педестрїме де стрѣїнї сїмѣрїашї.
1500 Лѣфеції, зп деосевїт трѣп де педестрїме.

500 Лѣфеції аї спѣтарѣлѣї.

1000 Дѣбъ скадроане деосевїте де кѣлѣ-рїме: 500 сѣрѣчеї ши 500 скѣтел-нїчї съѣт komanda а дої кѣпїтанї аї спѣтарїеї.

1000 Вѣпѣторї кѣлѣрї ши педестрї съѣт komanda полковнїкѣлѣї де вѣпѣторї, кѣрѣїа дн зрѣт і се дете пѣтїреа де агѣ.

4000 Тѣлпашї.

500 Пѣшкашї.

500 Тѣнарї.

500 Копїї дїн касѣ, карїи алкѣтѣїа гвар-діа дїн пѣвптрѣ а палатѣлѣї Домнѣ-лѣї съѣт komanda марелѣї кѣмїнар. Еї пѣрта стеагѣл домпеск.

1000 Лїпканї } съѣт мареле постелнїк. А-
1000 Кѣлѣ- } чещїа ера зп фел де жандар-
рашї } терїе каре дн време де рес-
500 Апрозї } воїѣ се днпрезѣна кѣ арміа.

30,000 сѣта тоталѣ.

Мїліціа. Мїліціа се алкѣтѣїа де кѣ-пїтенїле жѣдеделор, фїе-каре де кѣте 1000 оаменї. — Осевїт де челе але Банатѣлѣї, пѣтаї дн Валахїа mare ера 18 кѣпїтенїї. Ефектївѣл ачестеї ошїрї се днпѣрцїа дн дѣбъ трѣпѣрї осевїте пѣтїте казачї Мар-талоцї ши казачї Катарачї. Постел-нїчеї, вїстїернїчеї, пѣхѣрнїчеї, комїсеї, шѣ-трѣреї, вїзїтїї ши кѣмѣрѣшеї ера асеменеа

*) D. N. Бѣлческѣл, а кѣрѣїа вокаціе парѣ асѣ-пра Історїеї, ши днвїдѣтѣрї регѣлате че а сѣвѣрнїт не промїт зп історїк кѣт съ факѣ цїнсте патрїеї, дн окзпаціїле сале асѣпра історїеї цѣреї а скрїе зп трактат асѣпра історїеї ошїрїиilor ромѣне, ши пѣдеждѣїм песте кѣрѣнд кѣ жнпеле автор дн ва днпѣрѣтнїи компатрїоціиilor сѣї, днвїнгѣндѣсе дн сѣвѣр-нїт дѣпѣ дндетнѣрїле атѣтор прїетенїї їзвї-торї де адевѣр, ка съ пѣ креазѣ modestїа авторѣлѣї кѣ л пот адеїа, орвїдї де прїетенїе.

кѣ арме ши дндатораці а ши плѣти конти-
дентѣл дн времеа де ресвоіѣ.

Ф и н а н ц е л е.

Венітѣрїле овїчїнвїте але статѣлї ста
дн окне, вѣмї ши дѣждїї. — Дѣждїїле че-
ле овїчїнвїте сра: 1. Капітаціа а кѣрїа
сѣмѣ (quotité) е некѣпоскѣтѣ. 2. Даждіа
пентрѣ харачїѣ саѣ трївѣт че се плѣтеа
ла Поартѣ. 3. Плокопѣл стеагѣлї. 4.
Плокопѣл Баїарамѣлї. 5. Гоцїна саѣ Ое-
рїтѣ ашезатѣ ла 1584 де Петрѣ Черчел.
6. Вїпѣрїчїѣ ши 7. Дїжмѣрїтѣ.

Лїста чївїлѣ а Домнѣлї алкѣтвїтѣ де
ванї окнелор, вѣмїлор, дїжмѣрїтѣлї, ое-
рїтѣлї ши вїпѣрїчїѣлї дн гїдїнд сїпгѣрѣ
еа о дн семпѣтоаре парте дїн венітѣрїле
Статѣлї ѣрта фїреце пентрѣ аконерїеа
келтѣїелелор ши днтѣмпїнареа тревїїнде-
лор а се пѣскочї ши алте дѣждїї прекѣм
с'аѣ ши фѣкѣт. Астѣел, фїе-каре Домнѣ,
дѣпѣ капрїчїѣ, арѣнка не класѣл чел маї
сѣрак, не пачїпїкѣл плѣгар ши не стареа
де мїжлок кѣте о імпозїціе пѣзоѣ, кѣм:
„оаїа севѣкѣ,“ ашезатѣ де Алесандрѣ II.
ла 1576. „Гѣлеата“ де Міхнеа II. ла 1577.
„Нѣпастеа“ тот де Міхнеа II. Вѣкѣрїтѣ,
погопѣрїтѣ ши печетлѣїтѣ.

Nota. А скѣтї клерѣл ши тѣпѣстїрї-
ле де тот фелѣл де дѣждїї; а скѣтї не
воїерї де тоате контрївѣцїїле; а днтокнї
о повлещѣ монденїтоаре, ачсеа а неамѣ-
рїлор ши а мазїлор; а ашеза о капїтаціе
не вреслеле ши корпорациїле логофесїлор
вїстїерїей ши аї дїванѣлї каре фѣчеа пар-
те дїн стареа де мїжлок; а десѣїнда саѣ
а фаче о дн семпѣтѣ редѣкціе дн арміа
перманентѣ ши дн мїліціа цѣрїї; а сло-
возї не дѣранї де стареа де сэргаве (рѣ-

мѣнїей); еатѣ не скѣрт реформа дн 12
артїколе а лѣї Константїн Маврокордат,
аместїк де вїне ши де рѣѣ каре дн тѣї-
нїле ѣртѣторїлор Домнї грѣвї прѣпѣде-
нїа цѣрїї.

Лецеа фундаменталѣ сѣвт пѣмїреа сте-
рїтѣ де регѣламент органїк каре не кѣр-
мѣеце астѣлї ши не каре сѣптем даторї
дѣрпїчїей Аѣгѣстѣлї протекторал цѣреїром.
есте дестѣл де кѣпоскѣтѣ пентрѣ ка сѣл дн-
дрѣспек а ворѣ маї тѣлт де дѣнса.

(Din Кѣрїерѣл ром.)

DOMNŪLE PEDAКТОР!

Картеа днтїтѣлатѣ „Мѣртѣрїсіреа ор-
тодоксѣ а вїсерїчїї рѣсѣрїтѣлї“ алкѣтвїтѣ
де мїтрополїтѣл Петрѣ Мовїлѣ кѣ днтѣ-
рїтѣрїле патрїархїлор вїсерїчїї рѣсѣрїтѣлї,
прекѣм дн фоїеа Дгале дїн 1843 Np. 16
сѣ четееде, аѣ ешїт ла лѣмїпѣ дн лїмба
ромѣнеаскѣ прїп келтѣїала преа кѣв. ар-
химандрїт Neonїл Старїц монаст. Neamцѣ,
дн а са тїпографїе. Ачасть карте нѣ аре
тревїїндѣ де нїчї зн фел де рекомандаціе,
дестѣл фїїнд а арѣта компатрїодїлор фе-
рїчїгѣлї еї автор, кѣ алте вїсерїчїї ши ста-
тѣрї аѣ рѣтїпѣрїто де зечї де орї пѣпѣ
акѣм. . Ачаеста есте кѣ адевѣрат слава
поастрѣ. . Дн сѣ де ачаестѣ славѣ тре-
вїїа а фї маї де тѣлт днтѣртѣшїтѣ Мол-
дова! . . Дн капѣл ачестѣї звраж антїк,
фїгѣреазѣ вїографїа авторїѣлї сѣѣ, каре
тѣлт їнтересазѣ не зн вѣн септїмент вї-
серїческ ши не їсторїкѣл патрїот! . . Дн
тїпографїа пѣмїтеї монастїрїї Neamцѣл сѣ
афѣл сѣпт тїпар Pedalion, адекѣ капонаїлѣ

апостолиор, а сф. синоаде ікоменіче ші локале прекъм ші алте капоане ші епі-століі де але сѳинцілор пърінці каноніче, tradъсе де не елінеше де Екселенція Са дналт преасф. проін мітрополіт DD. Veniamin Костаки, дитрѣ зп стіл вреднік де адъчереа амінте ачестві векиѣ пърінте а бісерічіі поастре, кареле аѣ щіѣт съ се пемъріаскъ прін неовосіта тълъчїре ші тїпърїре а кърцілор реліціоасе ші морале дн лімба надіеі, не каре аѣ ізвїт'о ка ші не бісеріка са! . -

Ла ачестъ монастіре съ афлъ маї тълте кърці бісеріченці тїпърїте, ші акъм с'аѣ фъкът прегътірі пентрѣ а се тїпърї ші тінеїле де престе ап пентрѣ фїе-каре лъпъ къ ръндзіала сѳинцілор, дъпре ашезареа челор де Бѣда. Съ кзвіне о щї, къ тіпографіа ачеста есте погоржтоаре дїнтрѣн векиѣ вреднік де адъчере амінте пентрѣ Молдовенї, прекъм ші чеа а сф. поастре мітрополїі. Лор сжнтем маї къ самъ даторї пентрѣ кърціле че пълъ асгъї с'аѣ тїпърїт дн Молдова, іар маї въртос бісеріка. . Чеа днтжї тіпографіе дела дісровїреа лімбїі ротжпещї, съ веде а фї не кжт щїѣ, ачеа не каре Домнѣл Васіліе Лъпѣл ші мітрополїтѣл Варлаам ар фї даг'о сколілор че днтїміесъ дн мон. трїі сѳетїтелор дїн Іанї, сжнт ректоратѣл арх. Софронїе, че фж щї тълдлар синодѣлї че съ цїнѣ дн ачеа монастіре ла анѣл 1642. — Алтъ тіпографіе аѣ фост дн монастіреа сф. Сава дїн Іанї; дар амжндоаѣ ачесте акъм нѣ маї сжнт. Домнїі історїчі вор фї щїїнд маї віне, де сжнт ачесте аша саѣ амїнтреле.

А доведї анѣме прін врезн хропїк нѣ пот, кжчі тоате саѣ кълес ші саѣ джкіе дела окїі пощрїї. . Поате къ къ вѣн ско-

пос, днсъ кжнд ші кжт, Дѣмнезеѣ щїе! . . Атѣта щїѣ, къ неам сътърат декжнд адептѣм! . . Ертаці Домнїлор, къ до-рїнда тотдеазна аша аѣ ворвїт. . Асфелїѣ есте граїл еї. .

Ачесте Домнѣл меѣ сокотїнд де да-торїеа теа, але фаче кзпоскъте пѣвлїкжлї ротжп ші маї къ самъ челвї бісеріческъ, не каре ѣл інтересазъ атѣт де тълтарѣ-тателе кърці, — въ рог, віневоїці але пѣвлїка прін Фбіеа Дтале.*) 30. Апри-ліе 1844. Ън Іеромонах дїн Молдова.

ЧЕТТОРЪЛ КЪРІОС.

Есемплѣл тълтеї ворвїрї. Днтрѣ о фоаїе енглезаскъ, анѣме „Atlas“ нѣ де тълт с'а комжтат, прекжнкъ дн ше-дїнцеле дїн анѣл трежт, а касеї де жос с'аѣ ростїт 9119 орації, каре се днтпър-дескъ днтре 299 депътаці, — дрепт каре се вѣдепте, кжнкъ чеа маї таре парте а депътацілор де лок нѣ аѣ кжвжтат. Поменїта фоаїе чїтеазъ деодатъ ачел лок

*) Іагъ къ фачем ачеста къ тоатъ драгостеа Кзвіоасе Пърїнте, ші щї тълдътїм дїн тоатъ ініма, къ аї віневоїт але днтпъртжшї пѣвлї-кжлї пострѣ къ атѣта кждърѣ де кредїн шї де ротжп; іар кжткъ не опреції е те сжв-скріе къ нжтеле спре дндемпареа маї тъл-тора, не паре рѣѣ. Днсфършїт взнїї пощрїї шърїндї, прїїмїдї шї дела пої дїн депътарѣ о рѣгаре де кредїнї! Азадївѣ време спре а маї тїпърї жндєва кжт маї кърнд шї бівлїа, шї правїла бісерїчеї рѣсърїтѣлжї дн-токпа джлѣ оріїнаїл, кжчі ачестеа кърці преа с'аѣ рърїт шї ваї де пої, капоанеле крєа сѣ даѣ зігъреї. Ped.

din съпта скриптеръ, дѣпъ каре ла zioa жѣдекъдеї фіе-каре om va da ceamъ пентрѣ тотъ кѣвѣнтѣл дп дешерт.грѣит. Бѣпа кѣвѣнтаре е de лѣпсѣ ші се ші чере ла локѣл съѣ; съпт дпсѣ дп тоате пѣрѣде лѣмеї — маї кѣ ceamъ пе ла пої, ші doa-рѣ ші дп вечѣпѣтате (?) — ораторї, ла карїї лї се гїделе лѣмѣа, ші кѣрор ле пла-че а ворѣї неконтенїт, орї дпцелег лѣкрѣл, орї ва, пѣмаї се лї се азѣз кѣвѣнтеле, дп каре пѣмаї дѣпшїї дпшї афлѣ комплѣчере. Цертманїї, — ачест попор фїлософїк шї чїркѣтспект — аѣ о zikalъ рѣсѣрїтеанѣ, адекъ: — Кѣвѣнтареа е ка арѣптѣл, тѣчереа ка азрѣл. — Бїне, ші їарѣшї бїне; дар еї тотѣшї пѣ так; кѣчї пе лар-гѣл спате а пѣтѣнтѣлѣї ротогол, авїа се афлѣ попорѣ, каре съ скрїе кѣ атѣта ко-пїе тѣлѣїме de ворѣе, ка дѣпшїї, ші пентрѣ ачееа съпт сїмїдї ашї пѣрѣсї патрїеа, ші а трече дп алте церї маї ферїчїте, ші а ѣтѣла дѣпѣ азр, че дпсѣ авїа дп афлѣ, кѣчї атѣта ле ѣтѣлѣ гѣра, кѣт мїntenї се даѣ пе фаѣз, ші маї тоате зшїле ле афлѣ дпкѣїате. — Argoros, фїнд маї дп сѣс ворѣѣ de Англіа, ші сѣвенїндѣне, кѣ ші естїмп е адѣлпаре парламентарѣ, дп-трѣвѣтп, аѣ din 299 ворѣеск тѣкар жѣтѣ-тате пентрѣ їнтереселе пе педрепт de атѣта тїмп апѣсатѣлѣї Ірланд? — Про саѣ контра ва рѣспѣnde вїторѣл їнѣлїт. —

Е фрѣмос — de é адеѣрат! Лѣдѣвїк XVI дп тїмпѣл кѣнд пѣтереаїї дп чеа маї таре тѣсѣрѣ дпфлорїа, дптрѣ о сеарѣ с'аѣ жѣкат дп кѣрѣдї кѣ зп прїнчїпе фоарте а-

вѣт, каре кам пе департе дї ера шї рѣ-денїе лѣї, дптре каре реѣеле а скѣпат зп галѣен, шї фїндѣкѣ серѣѣл каре дї ста ла спате, пѣ'л пѣтѣ дпдатѣ афла, аша дарѣ се плекѣ кїар реѣеле кѣ лѣтїнареа сѣѣ тасѣ, шї афлѣнд галѣенѣл дп пѣсѣ ла локѣл съѣ. Прїнчїпеле тѣрѣѣрѣндѣсе парте кѣчї с'а дптре-рѣпт жокѣл, парте кѣчї дпсѣшї реѣеле с'а плекат кѣ лѣтїнареа дѣпѣ галѣен, кѣ їѣдаль дпфокатѣ арѣнкѣ ла пѣтѣнт грѣmada de галѣенї, че авеа дпаїнтешї, грѣнд кѣтрѣ серѣѣл съѣ:

„Адѣпѣї, шїї пѣне бїне, дїе дїї дѣ-рѣеск.“

Дта прїнчїпе, — грѣї реѣеле кѣ съп-де рече, фѣрѣ а се фї вѣтѣмат прїп ачееа — ешїтї зпѣл дїнтре чеї маї авѣдї про-прїетарї de пѣтѣнт дп дарѣ, шї подї фаѣе дѣпѣ плакѣдї кѣ банїї че вреаї; їарѣ еѣ съпт пѣмаї маїпѣлпнтѣл сѣмеї, че бїне дпн контрїѣѣдїа Франѣї, шї пѣ ам прїчї-пѣ а арѣнка банїї сѣѣ тасѣ, пѣпѣ че мїї шї мїї дпн сѣпѣшїї маї ѣет дп лѣпсѣ шї мїсерїе, пе каре пѣї почїѣ ажѣта кѣ тоатѣ кѣтїмеа венїтѣлѣї теѣ. — Дпн ачееаста ар пѣтеа лѣа есемплѣ оаре чїне. Се пѣ зїтадї!

Дпваѣдѣтѣ Doamne а кѣпоаште оа-менїї, аша се рѣгѣ зп реѣе перѣзеск кѣ-трѣ Дѣтпезеѣ, кѣнд с'а дпѣлѣдат пе трон, їар зп повѣдѣїтор дпцелепт а лѣї асфел дї рѣспѣнсѣ: „Дї се ва дпплїнї дорѣл, de ї веї черка пе чеї че пѣ те чеаркѣ.“

J. J. Mány.